

PM 2008:87 RVI (Dnr 327-530/2008)

Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007, *bilaga 2*, godkänns.

Föredragande borgarrådet Ewa Samuelsson anför följande.

Ärendet

Äldreomsorgsinspektörernas uppdrag är att till stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och kommunstyrelsen rapportera om förhållanden i verksamheterna. Årsrapporten är skriven med syftet att den ska bidra till diskussion och fortsatt kvalitetsutveckling.

Målet med äldreomsorgsinspektörernas granskning och rapportering är:

- Genom rapporteringen hålls den politiska ledningen informerad om utvecklingen inom äldreomsorgen och det övergripande granskningsresultatet kan ligga till grund för strategiska vägval inom stadens äldreomsorg
- Resultaten från rapporterna kan fungera som underlag för diskussioner på olika nivåer i organisationen och även användas för jämförande studier mellan enheter och mellan stadsdelsnämnder
- Rapporterna lyfter fram goda exempel, metoder och framgångsfaktorer från väl fungerande verksamheter. Goda exempel kan bidra till utveckling av äldreomsorgen
- Mindre väl fungerande verksamheter åtgärdar sina brister

Under 2007 har äldreomsorgsinspektörerna lämnat rapporter om äldreomsorgen i stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta, Maria-Gamla stan och Östermalm. För närvarande granskas stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen. Granskningarna beräknas vara avslutade under sommaren. Granskningarna visar att det utförs många goda arbetsprestationer på väl fungerande enheter men att kvaliteten, både inom en stadsdel och mellan stadsdelar, varierar.

Årets rapport fokuserar på ledarskap, personalens utbildningsbehov och att förbättra personaltätheten inom främst vård- och omsorgsboendena.

Beredning

Äldrenämnden har överlämnat äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007 till kommunstyrelsen. Ärendet har remitterats till stadsled-

ningskontoret. Kommunstyrelsens pensionärsråd har inkommit med synpunkter på ärendet den 5 februari 2008.

Stadsledningskontoret anser att det är mycket positivt att inspektörerna lyfter fram goda exempel i rapporten. Stadsledningskontoret anser att erfarenheten visar att det sällan handlar om resurser, när en enhet fungerar bättre än en annan, utan till stor del om förhållningssätt, synsätt, arbetssätt, styrning och ledning. Stadsledningskontoret framhåller att det är angeläget att äldreförvaltningen och personalstrategiska avdelningen tar tillvara äldreomsorgsinspektörernas synpunkter när de planerar kommande utbildningsinsatser.

Kommunstyrelsens pensionärsråd uppskattar äldreomsorgsinspektörernas kloka diskussioner kring framgångsfaktorer, kvalitet och ledarskap. Allt som de äldre särskilt värdesätter och ofta saknar indikerar god kvalitet — individuell hänsyn, trygghet, kontinuitet, gemensamma måltider, utevistelse, sociala kontakter och dagliga stimulerande händelser. Rådet instämmer helt i äldreomsorgsinspektörernas skrivelser om personalutbildning, validering och behovet av tydliga yrkeskrav. Validering görs alltför sällan, annat än underförstått. Många års erfarenhet av att arbeta med äldre kan ge en gedigen kompetens som uppskattas, inte minst av de äldre. Rådet lyfter särskilt fram att personaltätheten inom äldreomsorgen måste bli mycket större.

Mina synpunkter

Årets inspektörsrapport visar återigen vilken viktig roll äldreomsorgsinspektörerna fyller för att utveckla stadens äldreomsorg. Rapporten visar att mycket fungerar bra, men också att det finns områden som behöver utvecklas.

I rapporten lyfts 13 goda exempel på väl fungerande enheter fram. De kan fungera som underlag för diskussioner och verksamhetsutveckling över staden, med högre kvalitet och mer nöjda brukare som resultat. Gemensamt för dessa enheter är att de äldre och deras anhöriga har kunnat utveckla väl fungerande relationer till personalen. De äldre känner till stor del att de kan lita på att deras behov av vård, omsorg och service blir tillgodosedda på det sätt som de är vana vid. Både de äldre och deras anhöriga känner att personalen är lyhörd och utför arbetsuppgifterna så långt som möjligt enligt den äldres vanor, önskemål och anvisningar. Det är nu viktigt att framgångsfaktorerna på de enheter som fungerar väl överförs till mindre väl fungerande enheter. Det är i sammanhanget viktigt att påpeka att det inte bara är de ekonomiska resurserna som avgör om en verksamhet fungerar bra, det beror till stor del på arbetssätt, styrning och ledning liksom personalens känsla av delaktighet och möjlighet till utveckling inom yrket.

För att sprida resultaten i äldreomsorgsinspektörernas årsrapport kommer det under våren att anordnas seminarier. Målsättningen med seminarierna är att ge möjlighet till erfarenhetsutbyte och en dialog om hur de goda resultat som äldreomsorgsinspektörerna beskriver kan bli verklighet i fler verksamheter.

De brister som finns inom våra verksamheter ska naturligtvis rättas till, men det är också viktigt att lyfta fram det som fungerar väl och som kan fungera som inspiration. Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport är en viktig del i detta arbete.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007, *bilaga 2*, godkänns.

Stockholm den 2 april 2008

EWA SAMUELSSON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Äldreomsorgsinspektörernas rapport för verksamhetsåret 2007 ger en god överblick över läget i stadens äldreomsorg. Som det föredragande borgarrådet konstaterar lyfter rapporten fram mycket som fungerar bra i dagens äldreverksamhet. Men alltför många brister inom äldreverksamheterna är fullständigt oacceptabla. Borgarrådet menar att de ekonomiska resurserna inte är det viktigaste för hur en verksamhet fungerar. Till viss del instämmer vi med borgarrådet, men finansieringens roll ska inte förminskas. Ekonomin har en väldigt stor del i hur verksamheter ute i stadsdelarna fungerar. Ekonomin styr personaltäteten som är ett av de bristområden som har uppmärksammats av inspektörerna och som KPR särskilt lyfter fram i sitt yttrande. Dessutom visar Socialstyrelsens äldreguides utvärdering att Stockholm har lägre personaltätet än landet i övrigt.

Det är också ekonomin som avgör om personalen kan fortbildas och få möjlighet till utveckling inom sitt yrke, och därmed få ökad kunskap i bland annat bemötandet av äldre. Exempelvis har inga högskole- och poängutbildningar varit upphandlade för 2007. Endast 147 deltagare har gått grundutbildning under året jämfört med 1 380 under åren 2003-2006. När äldrenämnden redovisar ett överskott av resurser för verksamhetsåret 2007 istället för att kompetensutveckla personalen, undrar man hur prioriteringarna hos borgarna egentligen ser ut.

Den borgerliga majoriteten och äldreborgarrådet stoltserar gärna med att de står för kvalitet och att de i sommar inför ”valfrihet” för stadens äldre. Samtidigt kan inspektörerna konstatera att kvalitén i vissa verksamheter är undermåliga och att äldre ibland till exempel inte blir serverade måltider på över femton timmar. Vill inte borgarna kunna garantera bra kvalitet och valfrihet för våra äldre även innan juli 2008?

Vissa brister som rapporten pekar på hade med stor sannolikhet inte uppstått med en ökad utbildning hos personalen. När man i samma veva vill upphandla alla de goda exempel som finns inom äldreverksamheterna utan möjlighet att få lägga egenregi-anbud, blir orimligheten desto mer iögonfallande. Detta är inte att verka för valfrihet för de äldre. Innan man driver igenom kundvalsmodellen och lämnar över boenden i privat regi bör man först och främst garantera bra kvalitet inom äldreomsorgen. När boenden konkurrensutsätts och privatiseras skapas oro hos personalen och äldre. Detta i sin tur påverkar kvalitén och kontinuiteten i äldreboendena, vilka därmed riskerar att försämrats.

Vi håller med kommunstyrelsens pensionärsråd om att äldreomsorgen på det hela taget fungerar bra i Stockholm, men liksom KPR anser vi också att staden måste göra mycket mer för att ge de äldre en vård och omsorg efter deras individuella behov och önskemål.

Initiativet om att anordna seminarier under våren är positivt. Dock är det viktigt att poängtera att huvudsyftet inte bara ska vara att skapa en dialog utifrån de goda resultaten från äldreomsorgsinspektörernas rapport, utan att också diskutera bristerna och hur man kan göra förbättringar inom äldreomsorgen på dessa områden.

Slutligen vill vi efterlysa att åtgärder vidtas för att komma tillrätta med de allt större underskotten och bristerna i kvalitén, i synnerhet avseende de äldres livskvalité och personalnedkärningarna.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Roger Mogert, Tomas Rudin* och *Teres Lindberg* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Äldreomsorgsinspektörernas uppdrag är att till stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och kommunstyrelsen rapportera om förhållanden i verksamheterna. Årsrapporten är skriven med syftet att den ska bidra till diskussion och fortsatt kvalitetsutveckling.

Under 2007 har äldreomsorgsinspektörerna lämnat rapporter om äldreomsorgen i stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta, Maria-Gamla stan och Östermalm. För närvarande granskas stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen. Granskningarna beräknas vara avslutade under sommaren. Granskningarna visar att det utförs många goda arbetsprestationer på väl fungerande enheter men att kvaliteten, både inom en stadsdel och mellan stadsdelar, varierar.

Årets rapport fokuserar på ledarskap, personalens utbildningsbehov och att förbättra personaltätheten inom främst vård- och omsorgsboendena.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 februari 2008 att godkänna föreliggande tjänsteutlåtande och äldreomsorgsinspektörernas årsrapport samt överlämna ärendet till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ewa Samuelsson (kd), ledamöterna Olle Andretzky m fl (m), Helen Jäderlund Eckardt (fp), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Berit Kruse (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 januari 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreomsorgsinspektörerna lyfter i sin årsrapport fram 13 goda exempel på väl fungerande enheter. Gemensamt för dessa enheter är att de äldre och deras anhöriga har kunnat utveckla väl fungerande relationer till personalen. De äldre känner till stor del att de kan lita på att deras behov av vård, omsorg och service blir tillgodosedda på det sätt som de är vana vid. Både de äldre och deras anhöriga känner att personalen är lyhörd och utför arbetsuppgifterna så långt som möjligt enligt den äldres vanor, önskemål och anvisningar. Förvaltningen anser att det som äldreomsorgsinspektörerna lyfter fram som framgångsfaktorer som utgör en väl fungerande verksamhet väl överensstämmer med resultat från forskning inom området.

Länstyrelsen i Sockholms län beskriver i faktablad 2008:1 följande, förvaltningen lyfter fram ett urval av citat:

”Vikten att personalen ges stöd och ledning av närvarande och kunniga chefer. För att kunna driva utveckling inom äldreomsorgen anser länsstyrelsen att chefer som ansvarar för att leda och fördela omsorgsarbetet ska ha en högskoleexamen från social omsorgslinjen, socionom eller annan jämförbar högskoleutbildning. Utvecklingen av arbetsledarrollen inom äldreomsorgen har varit i fokus under många år.

För att självständigt leda och utveckla verksamhet anser länsstyrelsen att det krävs en fördjupad kompetens om lagstiftning, arbetsledning, forskning och nya rön inom området. Länsstyrelsen anger också att personalen ska ges utrymme att vara kunnig, lyhörd, ha inlevelseförmåga och empati. Att arbeta med människor innebär bland annat att motivera, lyssna, ge empati med mera. I arbetet med äldre ingår även anhörigkontakter. Att få professionellt stöd att utveckla sitt eget förhållningssätt och att kunna möta de äldre på ett individuellt

sätt kräver förutom kunskaper även kännedom om hur man själv reagerar och varför. Speciell kompetens behövs inom demensomsorgen där de äldre alltmer förlorar sina förmågor till kommunikation och ibland uttrycker sig med oro och rastlöshet”.

Förvaltningen anser att de satsningar som görs i staden bland annat med att utveckla IT-stödet inom äldreomsorgen kommer att öka äldreomsorgens kvalitet och effektivitet. Införandet av dokumentationssystemet ParaSoL och VoDok höjer både kvaliteten på en generell och individuell nivå. Dokumentationens syfte är att garantera den äldres rättsäkerhet och kvalitet i insatserna. De äldres möjlighet till delaktighet och inflytande ökar då de själva medverkar i såväl utredningen av behovet som i upprättandet av genomförandeplanen. Genomförandeplanen i sig kräver en beställning med tydliga mål och en precisering av de insatser den äldre ska få hjälp med. För att den äldre själv ska kunna bestämma måste de ha ett reellt inflytande över insatserna. Det innebär att de äldre ska ges en möjlighet att påverka hur de vill ha sin omsorg utformad.

Förvaltningen anser att de äldres synpunkter och klagomål bidrar till att både förbättra och utveckla verksamheten. På så vis kan den äldre bidra med att verksamhetens kvalitet höjs. En väl fungerande synpunkts- och klagomålshantering där allt dokumenteras och systematiseras underlättar såväl att se förbättringsområden på ett generellt plan som styrningen.

Förvaltningen anser att kompetensutveckling för såväl chefer som personal är en förutsättning för äldreomsorgens kvalitet och utveckling. I Stockholms stads äldreplan 2007 – 2011 anges att anställda inom äldreomsorgen ska ha adekvat utbildning och kompetens. Målet är att alla tillsvidareanställda ska ha en grundutbildning. En del av vårdpersonalen har svenska som andraspråk och behöver utveckla sina språkkunskaper. I budget för 2008 finns resurser avsatta för ut- och fortbildning av personal inom äldreomsorgen. Förvaltningen kommer att använda äldreomsorgsinspektörernas synpunkter i planeringen av utbildningsinsatserna. Under våren lämnar förvaltningen även in en ansökan om medel till EU för att utveckla och genomföra utbildningar för satsa på personal som har brister i svenska språket.

Resultatet av den pågående inventering av personalens utbildningsnivå som görs i samarbete med personalpolitiska avdelningen (PAS) kommer att fastställa vad som ska bedömas motsvara grundutbildning. Kunskaper om demens är ett prioriterat område för alla personal-kategorier och på alla nivåer i organisationen.

Behovet av utveckling inom beställarfunktionerna och dess professioner är ett annat angeläget område. Äldreförvaltningen kommer att erbjuda biståndshandläggarna kompetensutveckling ibland annat juridik, förhållningssätt och bemötande, demenskunskap och konsumentupplysningsfrågor. Förvaltningen samarbetar med PAS för att satsa på enhetschefernas kompetenshöjning där kommunikation, värdegrund och det nära ledarskapet är prioriterat.

Förvaltningen anser att äldreomsorgsinspektörerna tar upp angelägna synpunkter och reflektioner som behöver beaktas av äldreförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna samt utförarenheter inom vård- och omsorg. För att sprida resultaten i äldreomsorgsinspektörernas årsrapport kommer förvaltningen att anordna seminarier under våren. Målsättningen med seminarierna är att ge möjlighet till att sprida goda exempel, erfarenhetsutbyte och en dialog om de resultat som äldreomsorgsinspektörerna beskriver i årsrapporten i syfte att utveckla äldreomsorgens kvalitet.

BEREDNING

Äldrenämnden har överlämnat äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007 till kommunstyrelsen. Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret. Kommunstyrelsens pensionärsråd har inkommit med synpunkter på ärendet den 5 februari 2008.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är mycket positivt att inspektörerna lyfter fram goda exempel i rapporten. Ett av målen med äldreomsorgsinspektörernas granskning och rapportering är att lyfta fram goda exempel, metoder och framgångsfaktorer från väl fungerande verksamheter. Framgångsfaktorerna på de enheter som fungerar väl bör identifieras och överföras till mindre väl fungerande enheter. Staden ska vara en lärande organisation. En lärande organisation definieras genom dess förmåga att anpassa sig till de ständigt förändrade förutsättningarna i omvärlden och därigenom nå verksamhetsmålen och samtidigt förbättras och utvecklas. Ledarskapet är motorn i en lärande organisation. Stadsledningskontoret menar att erfarenheten visar att det sällan handlar om resurser, när en enhet fungerar bättre än en annan, utan till stor del om förhållningssätt, synsätt, arbetssätt, styrning och ledning. Verksamheterna ska lära av goda exempel. Inte bara inom en stadsdelsförvaltning utan mellan olika faktiska resultatenheter var de än ligger i staden.

Undersökningen ”Framtidens framgångsrika ledare” som forsknings- och konsultföretaget Kairos Future tillsammans med Stockholms stad har genomfört bland landet och stadens chefer visar att stadens chefer älskar sitt jobb och befinner sig i en organisation som präglas av tydlighet, samarbete, ett positivt klimat och öppna gemensamma värderingar. Detta är ett mycket gott resultat som kommer att bidra till ett kvalitetsutvecklingsarbete som kommer stockholmarna till del. Ett gott ledarskap ger goda förutsättningar för en väl fungerande och effektiv organisation. I budget för 2008 har avsatts medel för ut- och fortbildning av personalen inom äldreomsorgen. Staden kommer bland annat att satsa på chefsutveckling inom äldreomsorgen med inriktning på värdegrund och förhållningssätt, samt strategier kring ledarskap och kommunikation. När det gäller övrig personal är målsättningen att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. De av vård- och omsorgspersonalen som har svenska som andraspråk och behöver utveckla sina språkkunskaper i svenska ska erbjudas möjlighet till detta. Stadsledningskontoret menar att det är angeläget att äldreförvaltningen och personalpolitiska avdelningen tar tillvara äldreomsorgsinspektörernas synpunkter när de planerar utbildningsinsatserna.

Med teknikens hjälp har åtskilliga förbättringar genomförts under senare år. Genom förbättrade och förenklade system för dokumentation och möjlighet till mobila lösningar skapas transparens, minskad administration och högre kvalitet genom säkerhet och ökat informationsunderlag. Samtliga dessa parametrar bidrar till att utveckla äldreomsorgen.

Genomförda brukarundersökningar visar att äldre vill kunna välja mer. Förutsättningarna för detta ökar avsevärt genom att valfrihet införs i vård- och omsorgsboende den 1 juli 2008.

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Kommunstyrelsens pensionärsråd tog del av ärendet vid sitt sammanträde den 5 februari 2008 och gjorde följande uttalande:

Äldreomsorgsinspektörernas och äldreombudsmannens rapporter för år 2007 ger tillsammans en god bild av läget i stadens äldreomsorg, även om inspektörernas rapport i första hand bygger på de granskningar som utförts under år 2007. I likhet med förvaltningen konstaterar KPR att de båda rapporterna leder fram till i stort sett samma slutsatser om brister och utvecklingsbehov.

Det är visserligen bra att rapporterna bekräftar de brister och missförhållanden som vi

själva genom våra kontakter och egna upplevelser har kännedom om och som KPR vid många tillfällen har uttalat sig om. Å andra sidan är det beklämmande att så lite har hänt, trots beslutsfattarnas policybeslut och uttalade goda avsikter. När i en framtid ska KPR slipa uppåta sina kritiska uttalanden?

Vi inser dock att kontakterna med ÄO avser nästan bara klagomål och negativa synpunkter. Av de mer än 25 000 personer som fick insatser från äldreomsorgen har bara knappt 1 500 (det vill säga runt sex procent) själva eller genom närstående hört av sig till ÄO. Även om det kan finnas ett stort mörkertal tror vi att äldreomsorgen i Stockholm på det hela taget fungerar hyggligt. Men båda rapporterna visar tydligt på att staden måste göra mera för att ge sina äldre vård och omsorg efter deras individuella behov och önskemål. Det är inte roligt att bli gammal och skröplig, men livet kan bli lättare med en god äldreomsorg.

Enligt ÄO gällde även år 2007 över hälften av inkomna synpunkter boendefrågor. Vi ska inte här uppåta vår ofta framförda kritik mot hanteringen av ansökningar om plats i servicehus. Nu förväntar vi oss att de nya riktlinjerna för biståndsbedömningen verkligen får genomslag samt att den pågående utbildningen av biståndshandläggarna och deras chefer undanröjer alla tvivel om innebörden.

Vi uppskattar äldreomsorgsinspektörernas kloka diskussioner kring framgångsfaktorer, kvalitet och ledarskap. Just här visar sig tydligt överensstämmelserna med ÄO:s slutsatser. Allt som de äldre särskilt värdesätter och ofta saknar indikerar god kvalitet — individuell hänsyn, trygghet, kontinuitet, gemensamma måltider, utevistelse, sociala kontakter och dagliga stimulerande händelser.

Liksom förvaltningen delar vi ÄO:s uppfattning att staden bör ha gemensamma rutiner och verktyg vid hanteringen av synpunkter och klagomål. Mycket bra är också att ÄO och stadsdelsförvaltningarna tillsammans skall göra en analys av inkomna synpunkter och klagomål.

Vi instämmer helt i äldreomsorgsinspektörernas skrivningar om personalutbildning, validering och behovet av tydliga yrkeskrav. Validering görs alltför sällan, annat än underförstått; många års erfarenhet av att arbeta med äldre kan ge en gedigen kompetens som uppskattas inte minst av de äldre.

Förvaltningen hävdar i sina utlåtanden att det nu finns ”förutsättningar” för äldreomsorg med god kvalitet i staden. Vid närmare påseende tycks dessa förutsättningar bestå av dels de nya riktlinjerna, dels äldreplanen för år 2007-2011. Dessa dokument är utmärkta, och många väntar på den s k implementeringen.

KPR vill med kraft understryka att vackra ord på papper och från talarstolar inte räcker. Det allra viktigaste som vi lär av de nu behandlade rapporterna är att *personaltätheten i äldreomsorgen måste bli mycket större*. ”För att kunna ge en värdig och säker omvårdnad krävs det en lägsta godtagbar personaltäthet”, skriver äldreomsorgsinspektörerna med en enkel och självklar formulering, och de visar också skrämmande exempel på vad som kan förekomma vid en alltför låg bemanning. ÄO pekar också på detta i nästan likalydande ordalag.

Ingen kan numera påstå sig inte veta hur det står till i Stockholms äldreomsorg. Äldreombudsmannen och äldreomsorgsinspektörerna har under en följd av år avgivit lättlästa och upplysande rapporter. Forskningsrapporter, enkäter och utredningar bidrar till kunskapsmassan. Kunskapen finns. Finns viljan och pengarna?

Därför vill KPR avslutningsvis uppmana stadens politiker:

Upp till bevis! Nu gäller det att inte bara visa sina ambitioner utan att leverera konkreta resultat! Risker är annars att ni drabbas hårt av de svikna förväntningarnas missnöje.

RESERVATIONER M.M.

Äldrenämnden

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ewa Samuelsson (kd), ledamöterna Olle Andretzky m fl (m), Helen Jäderlund Eckardt (fp) enligt följande.

Årets inspektörsrapport visar återigen vilken viktig roll äldreomsorgsinspektörerna fyller för att utveckla stadens äldreomsorg. På så sätt hålls den politiska ledningen informerad om utvecklingen inom äldreomsorgen, och det övergripande granskningsresultatet kan sedan ligga till grund för strategiska vägval inom stadens äldreomsorg.

Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport för 2007 visar både att mycket fungerar bra i stadens äldreomsorg, men också att det finns områden som behöver utvecklas.

Det är mycket positivt att rapporten till stor del fokuserar på att lyfta fram goda exempel. Dessa goda exempel kan fungera som underlag för diskussioner och verksamhetsutveckling över staden, med högre kvalitet och mer nöjda brukare som resultat. De brister som finns inom våra verksamheter ska naturligtvis rättas till, men det är också viktigt att lyfta fram det som fungerar väl och som kan fungera som inspiration. Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport är en del i detta arbete och vi ser fram emot fortsatta insatser för att på olika sätt sprida kunskap om de goda exempel de lyfter fram.

Särskilt uttalande gjordes av Berit Kruse (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) enligt följande.

Äldreomsorgsinspektörerna och äldreombudsmannens rapport för verksamhetsåret 2007 ger en god överblick över läget i stadens äldreomsorg. Rapporterna visar dock på alltför många brister inom äldreverksamheterna som är fullständigt oacceptabla.

Den borgerliga majoriteten och äldreborgarrådet stoltserar gärna med att de står för kvalitet och att de i sommar inför ”valfrihet” för stadens äldre. Samtidigt kan inspektörerna och ombudsmannen konstatera att kvalitén i vissa verksamheter är undermåliga och att äldre ibland till exempel inte blir serverade måltider på över 15 timmar. Avser inte borgarna att garantera bra kvalitet och valfrihet för våra äldre innan juni 2008?

Vissa brister som rapporterna pekar på hade med stor sannolikhet inte uppstått med en ökad utbildning hos personalen. Till exempel konstaterar äldreombudsmannen att många äldre och anhöriga funderar över personalens kompetens, då de ibland blir ”omhändertagna” på ett sätt som inte inger trygghet för dem. När man i samma veva vill upphandla alla de goda exempel som finns inom äldreverksamheterna utan möjlighet att få lägga egenregi-anbud, blir orimligheten desto mer iögonfallande. Detta är inte att verka för valfrihet för de äldre. Innan man driver igenom kundvalsmodellen och sätter boenden i privat regi bör man först och främst garantera bra kvalitet inom äldreomsorgen. När boenden konkurrensutsätts och privatiseras skapas oro hos personalen och äldre. Detta i sin tur påverkar kvalitén och kontinuiteten i äldreboendena, vilka därmed riskerar att försämrats.

Vi håller med kommunstyrelsens pensionärsråd om att äldreomsorgen på det hela taget fungerar bra i Stockholm, men liksom KPR anser vi också att staden måste göra mycket mer för att ge våra äldre vård och omsorg efter deras individuella behov och önskemål.

Slutligen, när man dessutom rapporterar att nämnden går med plus för verksamhetsåret 2007 istället för att kompetensutveckla personalen, blir prioriteringarna hos borgarna ännu mer tydliga och skrämmande.